

הילל מלכה - שה"מ, המחלקה לבקר
hilmal@shaham.moag.gov.il

חומרי ריפוד במלונות

תצפית שבחנה את ממשק הריפוד במלונות, הגיעה לתוצאה שאין הבדל מהותי בין החומרים השונים לריפוד. כמו תמיד, הגורם האנושי הוא החשוב ביותר - מקצוענות, מסירות, הקפדה, והרבה אהבה

מבוא

שיטת השיכון וממשק הריפוד הינם גורמים המשפיעים באופן משמעותי על הבריאות וביצועי הגדילה של היונקים. בארץ ובעולם נפוצה המלונה כשיטת שיכון. תפקיד הריפוד לספק מצע יבש ומאוורר, ללא קשר לתנאי האקלים הקיימים.

בין הגורמים העיקריים להצלחת שיטת המלונות נמצא ממשק הריפוד של המלונה. אזור רביצה שאינו יבש עלול להגדיל את הסיכון להופעתם של גורמי תחלואה שונים, הכוללים שפופים, פציעות, ירידה בצריכת המזון ועקב נוחיות לקויה, וכתוצאה מכך ירידה בביצועי הגדילה ועלייה בתחלואה, ובמקרים קיצוניים אף תמותה של יונקים.

שימוש בחומר ריפוד לא מתאים עלול להשפיע באופן שלילי על צריכת המזון ונוחיות היונק בתוך המלונה. לפיכך, קבלת החלטה בדבר סוג חומר הריפוד תושפע מהגורמים:

- א. מחיר החומר;
- ב. נוחיות היונק;
- ג. נוחות העבודה בפיזור בתא;
- ד. קצב הוספת הרפד (משפיע על כמות חומר הריפוד);

מטרת הניסוי - לבחון השפעת ריפוד מלונות בחומרי ריפוד שונים, הנפוצים בארץ, על ביצועי הגדילה והבריאות של היונקים בעונת החורף.

פרטי הניסוי והתוצאות - הניסוי נערך ביונקייה של רפת מג"ע שנמצאת בקיבוץ גבעת עוז, בין תחילת פברואר לאמצע מאי 2007. בניסוי השתתפו 18 עגלים ו-23 עגלות שהתחלקו ל-22 פרטים שמלונותם רופדה בקש (להלן טיפול הקש), ו-19 פרטים שמלונותם רופדה באפר פצלי שמן (להלן טיפול האפ"ש).

מספר הימים עד לגמילה, כ-50 יום בממוצע, היה זהה בשני המינים ובשני הטיפולים. הזכרים נולדו כבדים ב-2 ק"ג מהנקבות, 43.8 ו-41.5 ק"ג, בהתאמה. קבוצת הוולדות שנבחרו באקראי לטיפול האפ"ש היו

עוד השתתפו במחקר:

מאורי רוזן, ישראל פלמנבאום, גבי עדין - המחלקה לבקר
דניאל ורנר - סינדיקט
אורי מאיר - רפת מג"ע

אפ"ש לריפוד במלונות בחוץ

קלים ב-2.4 ק"ג מאלה שבטיפול הקש.

בשקילת אמצע התקופה, הזכרים נמצאו כבדים מהנקבות בכ-5 ק"ג, בעוד שהפרש מנוכה משקל התחלתי בין טיפולי אפ"ש לקש היה 3 ק"ג לטובת טיפול הקש. משקל הגמילה, המתקוקן לפי המיון, של קבוצת הקש היה ב-4 ק"ג גבוה מזה של קבוצת האפ"ש. תוספת המשקל עד הגמילה הייתה 372 לעומת 416 גר' ליום, בטיפולי האפ"ש והקש, בהתאמה.

הזכרים הוסיפו 414 גר' ליום בעוד שהנקבות הוסיפו 375 גר' ליום. ההבדלים בין טיפולי הרפד בקצב הגדילה ובמשקל הגוף לא היו מובהקים. צריכת המזון במהלך הגידול עד הגמילה (תערוכת על בסיס חומר יבש) בקבוצת הקש והאפ"ש הייתה 20.6 ו-20.0 ק"ג בהתאמה. הנקבות צרכו כ-3 ק"ג יותר מהזכרים במהלך תקופה זו, אך ההבדל לא היה מובהק. מלונות קבוצת האפ"ש קיבלו בממוצע 9.4 ריפודים עם ס"ה 51.9 ק"ג במהלך הגידול עד גמילה לעומת 7.6 ריפודים עם 14.6 ק"ג בקבוצת הקש, ללא הבדלים משמעותיים בעלויות הריפוד.

לסיכום

חומרי הריפוד שנבדקו בניסוי, לא השפיעו שונה על ביצועי הגדילה והבריאות של היונקים בעונת החורף. ■

העבודה מומנה ע"י קרן המחקר של מועצת החלב.